

NOTAT

24. september 2018

IRSK GRÆNSE ER DEN AFGØRENDE BREXIT-KNUDE

Kontakt:

Seniorforsker, Maja Kluger Dionigi

+45 30 59 55 87

mkr@thinkeuropa.dk

RESUME Forhandlingerne om Brexit er gået ind i den helt afgørende fase. Godt nok er store dele af aftaleteksten om Brexit forhandlet på plads, men briterne er endnu ikke kommet med et realistisk bud på, hvad der skal ske med grænsen til Irland. Spørgsmålet truer med at trække tæppet væk under forhandlingerne og sende EU og Storbritannien ud i det frygtede no deal-scenarie. Den britiske regerings udfordring er ikke kun at nå til enighed med EU, men også at få en aftale på plads, som kan finde opbakning i et dybt splittet parlament.

EU har foreslået den såkaldte backstop-model, og premierminister Theresa May har med "Chequers plan" foreslået et toldpartnerskab. Begge forslag forsøger at undgå en hård grænse på den irske ø, men på nuværende tidspunkt er begge modeller uacceptable for den anden forhandlingspart. EU afviste blankt Mays Chequers plan for Brexit på EU-topmødet d. 19-20. september.

Briterne kan i sidste ende blive nødt til at sluge en grænse i det irske hav for at få en skilsmisseaftale med EU på plads. Det er ikke utænkeligt, at en modificeret variant af backstop-løsningen kan finde opbakning i det britiske parlament, hvis May kan sandsynliggøre, at teknologi vil blødgøre grænsen.

Teknologi kan smidigøre grænseovergange, men fjerner ikke behovet for grænsekontrol. Så længe Storbritannien vælger at træde ud af toldunionen, er en grænse i det irske hav eller på øen Irland uundgåelig.

HOVEDKONKLUSIONER:

- EU's forslag om en *backstop*-model og Theresa Mays forslag om et toldpartnerskab kan løse problemet med en hård grænse mellem Irland og Nordirland. Men forslagene har vist sig uspiselige for forhandlingsparterne.
- May kan ikke få opbakning fra sit irske støtteparti, Democratic Unionist Party, til en back-stop-løsning, da det medfører en grænse i det irske hav. EU vil ikke acceptere Mays "Chequers plan" med et toldpartnerskab, hvor Storbritannien *cherry-picker* i det indre marked og opkræver told på vegne af EU.
- Spørgsmålet om den irske grænser kan få forhandlingerne til at bryde sammen og sende Storbritannien og EU ud i det frygtede *no deal*-scenarie.
- Måske kan en modificeret variant af *backstop*-løsningen finde opbakning i det britiske parlament, hvis May kan sandsynliggøre, at teknologi kan blødgøre grænsen. Men det vil kræve en form for grænse i det irske hav.
- *Backstop*-modellen rejser en række økonomiske udfordringer, der stadig mangler at blive taget stilling til. Nordirland risikerer at blive udelukket fra både EU's og Storbritanniens handelsaftaler. Barrierer i varehandlen mellem Nordirland og resten af Storbritannien er også uundgåelige.
- Teknologi kan minimere regulær grænsekontrol. Det gælder bl.a. brug kameraer og nummerpladeregistrering og gensidig anerkendelse af autoriserede økonomiske operatører (AEO).
- Teknologi fjerner dog ikke behovet for grænsekontrol. F.eks. må EU kontrollere om regler miljø-, sundhed- og sikkerhedsregler bliver overholdt. Hertil kommer toldbehandling og relaterede procedurer såsom oprindelsesregler, kontrol med produktsikkerhed, fødevarerikkerhed samt dyre- og plantesundhed.
- Hvis Storbritannien vælger at træde ud af toldunionen, er en grænse i det irske hav eller på øen Irland uundgåelig.

Storbritannien og EU er under et enormt tidspres, hvis de skal nå at lande en skilsmisseaftale inden udgangen af året. Der er enighed om skilsmisseboet og EU borgers rettigheder, men forhandlingsparterne mangler af finde en løsning på, hvordan grænsen mellem Irland og Nordirland skal se ud. Godt nok har både den britiske regering og EU hver især forslået deres løsningsmodel, men ingen af de fremlagte modeller, kan begge parter bakke op om.

Begge parter har lovet at overholde Belfastaftalen – den fredsaftale mellem den britiske og irske regering, som siden 1998 har været grundlaget for freden i Nordirland.¹ Dette løfte udelukker nogen som helst fysisk infrastruktur ved grænsen mellem Nordirland og Irland, men det strider samtidig med den britiske regerings ønske om at forlade det indre marked og toldunionen. Det vil nemlig i udgangspunktet kræve en hård grænse til EU med mindre, der kommer en grænse i det irske hav. Den britiske premierminister, Theresa May, har imidlertid lovet sit irske støtteparti, Democratic Unionist Party (DUP), at der ikke kommer en grænse i det irske hav. Dermed er den irske grænse blevet den afgørende Brexit-knude i forhandlingerne.

Formanden for Det Europæiske Råd, Donald Tusk, var klar i mæglet på det uformelle topmøde i Salzburg d. 19-20. september, hvor han gentog EU's holdning: At der ikke bliver nogen skilsmisseaftale, med mindre der findes en solid, operationel og juridisk bindende løsning på den irske grænse. Den britiske regerings *Chequers plan* blev også afvist af EU27.

EU og Storbritannien er enige om målet (ingen grænse på den irske ø), men er dybt uenige om, hvordan det skal gøres. I december 2017 offentliggjorde Storbritannien og EU en fælles rapport om Brexit-forhandlingerne. Rapporten anviser tre overordnede løsningsforslag til, hvordan en hård grænse mellem Irland og Nordirland undgås: (1) EU og Storbritanniens fremtidige handelsaftale tager højde for det, (2) hvis det ikke er muligt, vil Storbritannien foreslå specifikke løsninger på problemet, og (3) i manglen på fællesløsninger vil Storbritannien sørge for at efterleve de regler i det indre marked og toldunionen, der understøtter både Belfastaftalen og Nord-Syd samarbejdet på Irland.²

¹ Belfastaftalen, den britiske regering, 10. april 1998, <https://www.gov.uk/government/publications/the-belfast-agreement>.

² Joint report from the negotiators of the European Union and the United Kingdom Government on progress during phase 1 of negotiations under Article 50 TEU on the United Kingdom's orderly withdrawal from the European Union, Europa-Kommissionen, TF50 (2017) 19 – Commission to EU 27, https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/joint_report.pdf.

Løsning 1 kræver, at Storbritannien bliver i EU's toldunion og det indre marked, hvilket strider mod den britiske regerings "røde linjer". Løsning 2 har større fokus på brugen af teknologi for at undgå behovet for grænsekontrol. Teknologi kan reducere og smidiggøre grænsekontrol, men kan ikke fuldstændig fjerne den.³ Storbritannien har indtil nu været den største fortalere for brugen af teknologi, men briterne har ikke kunnet anvise konkrete teknologier, som kan løse grænseproblemet. Løsning 3 omfatter EU's forslag til en såkaldt *backstop*-løsning. Det indebærer, at Nordirland bliver en del af et område med fælles regler (*Common Regulatory Area*).⁴ Det betyder, at Nordirland vil skulle fortsætte med at overholde EU's toldregler og fri bevægelighed af varer.

Selvom den britiske regering bakkede op om principperne bag *backstop*-løsningen i december 2017, har regeringen senere afvist modellen på grund af manglende støtte fra det irske støtteparti, DUP. Modellen er uspiselig for DUP, da den fører til en grænse i det irske hav efter overgangsperiodens ophør. May har derimod foreslået et særligt handels- og toldpartnerskab (løsning 2) mellem Storbritannien og EU, der indebærer toldfri handel og et fælles regelsæt for varer. Desuden vil Storbritannien skulle opkræve told på vegne af EU på de varer, der passerer gennem det britiske marked.⁵

Begge løsninger har til sigte at skabe en gnidningsfri grænse mellem Irland og Nordirland, men ingen af dem er på nuværende tidspunkt acceptable for den anden forhandlingspart. May kan ikke få opbakning fra DUP til en *backstop*-løsning, og EU kan ikke gå med til et handels- og toldpartnerskab, hvor Storbritannien underminerer det indre marked og opkræver told på vegne af EU.

Udfordringer ved *backstop*-modellen

EU's chefforhandler, Michel Barnier, har afvist at forkaste EU's forslag om en grænse i det irske hav, så længe der ikke er bedre løsninger på bordet. Desuden har han bedt briterne om at redgøre for varehandlen mellem Storbritannien og

³ Smart border 2.0 Avoiding a hard border on the island of Ireland for customs control and the free movement of people, Studie til AFCO-udvalget, Europa-Parlamentet, PE596.828, 26. februar 2018, [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/596828/IPOL_STU\(2017\)596828_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/596828/IPOL_STU(2017)596828_EN.pdf)

⁴ Draft Agreement on the withdrawal of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland from the European Union and the European Atomic Energy Community, Europa-Kommissionen, 19. marts 2018 TF50 (2018) 35 – Commission to EU27, https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/draft_agreement_coloured.pdf.

⁵ The future relationship between the United Kingdom and the European Union, policy paper, den britiske regering, 12. juli 2018, <https://www.gov.uk/government/publications/the-future-relationship-between-the-united-kingdom-and-the-european-union>.

Nordirland og komme med præcise data for at få et konkret billede af, hvilke sektorer der er særligt sårbare over for en eventuel grænse i det irske hav.

Briterne kan i sidste ende blive nødt til at sluge en grænse i det irske hav for at få en aftale på plads med EU. Det er ikke utænkeligt, at en modificeret variant af *backstop*-løsningen kan finde opbakning i det britiske parlament, hvis May kan henvise til, at teknologi kan blødgøre grænsen.

Backstop-løsningen er vigtig, fordi den undgår behovet for at genetablere en hård grænse på den irske ø. Det er altafgørende for efterlevelsen af Belfastaftalen og den irske fredsproces. Umiddelbart synes løsningen også at stille Nordirland i en fordelagtig økonomisk situation. Nordirland bevarer foden indenfor det indre marked samtidig med, at de er en del af det britiske marked. Men der er dog en række uløste udfordringer, der økonomisk set stiller Nordirland i en ufordelagtig situation:⁶

- 1) Nordirland får kun adgang til dele af det indre marked. Det gælder den varehandel, der krydser grænsen mellem Nordirland og Irland. Løsningen dækker ikke tjenesteydelser og de varer, der ikke krydser grænsen.
- 2) Nordirland risikerer at blive ekskluderet fra både EU's og Storbritanniens fremtidige handelsaftaler. Nordirland vil ikke være dækket af EU's handelsaftaler med 70 lande, når Storbritannien træder ud af EU. EU's forslag om at inkludere Nordirland i et område med fælles regler betyder, at Nordirland skal give præferentiel adgang til varer fra tredjelande, der er dækket af EU's handelsaftaler. Det gælder dog ikke gensidigt – nordirske virksomheder får ikke forbedret adgang til tredjeländenes markeder. Da Nordirland vil blive underlagt EU's toldregler, risikerer Nordirland også at stå uden for Storbritanniens fremtidige handelsaftaler.
- 3) Med mindre Nordirland fortsat får adgang til EU's landbrugsstøtte, eller den britiske regering efter Brexit sikrer en tilsvarende støtte, fører det til konkurrenceforvriddning i landbrugssektoren på den irske ø. Det har konsekvenser for den nordirske landbrugssektor, der i dag er dybt afhængig af

⁶ Irish border backstop: many unanswered questions and considerable economic challenges, LSE Brexit blog, 5. juni 2018, <http://blogs.lse.ac.uk/brexit/2018/06/05/irish-border-backstop-many-unanswered-questions-and-considerable-economic-challenges/>.

EU's landbrugsstøtte.⁷ *Backstop*-løsningen fjerner alle barrierer i handlen af landbrugsprodukter, men uden landbrugsstøtte vil nordirske landmænd stå dårligere i konkurrencen med Irlands landmænd.

- 4) Der vil uundgåeligt komme barrierer i varehandlen mellem Nordirland og resten af Storbritannien med konsekvenser for samhandlen. Storbritannien er i dag Nordirlands største eksportmarked.⁸

Backstop-modellen rejser en række økonomiske udfordringer for Nordirland, der stadig mangler at blive taget stilling til, hvis EU og Storbritannien i sidste ende vælger at gå efter denne løsning. Der er dog ingen tvivl om, at et *no-deal*-scenarie skaber langt større økonomiske og politiske udfordringer for Nordirland end *backstop*-modellen. *Backstop* fokuserer udelukkende på, hvordan man undgår en hård grænse mellem Nordirland og Irland. Modellen tager ikke stilling til, hvordan man håndterer de toldmæssige og ikke-toldmæssige handelsbarrierer, der opstår mellem øen Irland og resten af Storbritannien. Det er spørgsmål, der skal tages stilling, når EU og Storbritannien skal forhandle en langsigtet handelsaftale.

Udfordringer ved Storbritanniens toldpartnerskabsmodel

Den britiske regerings forslag om et særligt toldpartnerskab mellem EU og Storbritannien (*Facilitated Customs Arrangement*) udgør en mellemting mellem en toldunion med EU (som Tyrkiet har med EU) og en handelsaftale uden en toldunion (som Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, EØS, som kendes fra f.eks. Norge).

Den britiske model indeholder fire hovedpunkter: 1) Storbritannien kommer til at stå uden for det indre marked og toldunionen. 2) En fremtidig handelsaftale med EU opretholder fri bevægelighed af varer, hvor varehandlen ikke bliver pålagt told, kvoter og andre toldprocedurer, så som tolddeklarationer. 3) Et fælles regelsæt for varer, herunder landbrugsfødevarer, der udelukkende omfatter de regler, der er nødvendige for at sikre en gnidningsløs handel ved grænsen. Det gælder også sanitære og phytosanitære regler (dvs. at sikre fødevarer, planter og dyrs sundhed), som varer skal overholde for at kunne markedsføres. Og endelig 4) Storbritannien opkræver told på EU's vegne for varer, der passerer det britiske marked på vej til EU for dermed at fjerne behovet for toldkontrol mellem

⁷ World trade rules and the policy options for British agriculture post-Brexit, Alan Swinbank, UK Trade Policy Observatory, Briefing paper, 7. januar 2017, <https://www.theguardian.com/politics/2018/jul/12/may-bids-for-trump-brexit-backing-with-vow-to-rip-up-red-tape>.

⁸ Patterns of Northern Ireland trade by destination, product and business characteristics: 2010 to 2016, Office for National Statistics, 13. august 2018, <https://www.ons.gov.uk/businessindustryandtrade/internationaltrade/articles/patternsofnorthernirelandtradebydestinationproductandbusiness-characteristics/2012to2016>.

Storbritannien og EU. Det gør det muligt for Storbritannien at styre egne takster for handel med resten af verden.

Ved at gå efter en togrenet toldindretning, hvor britiske toldmyndigheder både opkræver deres egen og EU's told ved sin grænse, undgår Storbritannien en skarp grænse mellem Nordirland og Irland. Samtidig tillader modellen, at Storbritannien kan indgå egne handelsaftaler med tredjelande.

Ikke desto mindre blev modellen hurtigt skudt ned af række britiske ministre og parlamentarikere og dernæst af EU27. Mays løsningsmodel fik både tidligere udenrigsminister, Boris Johnson, og daværende Brexit-minister, David Davies, til at gå af. UKIP's leder, Nigel Farage, har også udtalt, at den britiske løsningsmodel stiller Storbritannien dårligere end EU-medlemskabet.⁹ Selv Labour kan ikke tilslutte sig Mays udspil.¹⁰ Deres kritik går på to elementer. For det første, at et fælles regelsæt for varer mellem EU og Storbritannien strider mod ønsket om at "tage kontrol tilbage" til parlamentet. Storbritannien bliver nemlig bundet af EU's vareregler uden at have indflydelse på dem. For det andet at et fælles regelsæt for varer begrænser Storbritanniens mulighed for suverænt og selvstændigt at forhandle egne handelsaftaler. Storbritannien bliver nødt til at tage hensyn til EU's og Storbritanniens fælles regelsæt på varer i sine fremtidige handelsaftaler.

Den amerikanske præsident Donald Trump var hurtig til at kritisere May for at sætte en fremtidig handelsaftale med USA over styr, da USA vil blive nødt til at fortsætte med at overholde EU regler for at eksportere til Storbritannien efter Brexit.¹¹ Og EU27 kan ikke bakke op om forslaget, fordi det bryder med EU's røde linje om, at det indre markeds fire friheder er uadskillelige. EU ønsker heller ikke at lade et tredjeland stå for opkrævning af EU-told.

Hertil kommer, at modellen beder britiske toldmyndigheder om at tage stilling til en række yderst tekniske og komplekse spørgsmål:

- *Er en tredjelandsvare tiltænkt Storbritanniens eller EU's marked?* Det er afgørende for at finde ud af, om en importør skal betale EU eller britisk told. En vares slutdestination er dog problematisk at afgøre for ufærdige varer.

⁹ Stop Chequeers: UK to become 'EU Colony' warns Brexiteers as Davis and Farage TEAM UP, Express, 6. September 2018, <https://www.express.co.uk/news/politics/1014003/brexit-news-david-davis-nigel-farage-theresa-may-chequers-deal-eu-uk>.

¹⁰ Labour to vote against Brexit deal, Emily Thornberry says, Financial Times, 14. september 2018, <https://www.ft.com/content/31653510-b6a6-11e8-b3ef-799c8613f4a1>.

¹¹ Trump: soft Brexit will 'kill' UK's chances of US trade deal, The Guardian, 13. juli 2018, <https://www.theguardian.com/politics/2018/jul/12/may-bids-for-trump-brexit-backing-with-vow-to-rip-up-red-tape>.

Det kræver, at EU og Storbritannien bliver enige om en klar definition af henholdsvis "færdige" og "ufærdige" varer.

- *Skal en vare tiltænkt EU's marked underlægges WTO-regler (for tredjelande uden en handelsaftale med EU) eller reglerne i EU's handelsaftaler (for lande med en EU-handelsaftale). Det kræver, at Storbritannien efterlever EU's toldkodeks og relateret lovgivning.*
- *Er en vare tiltænkt EU's marked i overensstemmelse med EU's oprindelsesregler?*

På trods af at det britiske forslag om et toldpartnerskab fjerner behovet for toldtjek ved grænsen mellem Storbritannien og EU, skal der stadig være kontrol med, at varer, der føres ind i EU, lever op til EU's oprindelsesregler. Oprindelsesregler og dokumentation knyttet til dem kan udgøre betydelige handelsbarrierer særligt i sektorer med komplekse værdikæder.

Det er nødvendigt for EU at kontrollere, at varer fra Storbritannien overholder EU's oprindelsesregler. Hermed undgår man, at en britisk importør lader et produkt fra et tredjeland tiltænkt EU passere gennem Storbritannien for at betale en lavere toldsats og herefter laver utilstrækkelig bearbejdning af produktet, før det går videre til EU's marked. I dette tilfælde kan EU ved grænsen til Storbritannien bede om et der gives et bevis for produktets oprindelse.

Mulig løsning: En blød grænse i det irske hav

Både EU27 og den britiske regering har udtrykt ønske om at finde en kreativ og fantasifuld løsning på den irske grænseproblematik. Men hovedansvaret ligger – ifølge EU – hos på Storbritannien.

Storbritanniens forslag om et toldpartnerskab med EU forsøger at tage højde for de tre typer af handelsbarrierer, som man i EU har forsøgt at minimere gennem det indre marked og toldunion, nemlig told og afgifter, tekniske handelshindringer (fælles regler om miljø, sundhed og sikkerhed, som varer skal overholde for at kunne markedsføres) og toldbehandling og relaterede procedurer (oprindelsesregler, kontrol med produktsikkerhed, fødevarer sikkerhed samt dyre- og plante-sundhed). Selv hvis EU gik med til Storbritanniens løsningsmodel, vil grænsekontrol være nødvendig, når det kommer til kontrol med, at EU's oprindelsesregler er overholdt.

Det kan godt tænkes, at EU kan gå med til dele af de britiske løsningsforslag, men EU27 har blankt afvist modellen som helhed. De to andre løsninger, der kan give

en gnidningsfri grænse på øen Irland, er enten at Storbritannien bliver i det indre marked og toldunionen eller at de går med til *backstop*-løsningen.

På trods af at *backstop*-løsningen stiller Nordirland over for en række udfordringer, er de langt mindre, end de vil være, hvis Storbritannien træder ud af EU uden en aftale. Det er derfor ikke usandsynligt, at briterne bliver nødt til at gå med til en modificeret *backstop*-løsning med en "blød" grænse i det irske hav ved hjælp af teknologi. En grænse i det irske hav betyder, at der kommer toldkontrol ved den eksterne grænse på den irske ø ved alle havne og lufthavne. Varer skal toldgodkendes ved indrejse til øen, før de kan cirkulere frit rund i hele EU.

Backstop-løsningen eliminerer behovet for en hård grænse og toldkontrol mellem Nordirland og Irland, men skaber en indre grænse i Storbritannien. Under denne model bliver told og afgifter formentlig ikke noget problem, da EU i sine handelsaftaler har reduceret told markant. Både EU og Storbritannien vil være interesseret i reducere eller helt fjerne toldafgifter på varer.

De tekniske handelshindringer kan blive et problem, hvis der opstår diskrepans mellem EU's og Storbritanniens regelsæt. Her vil der være behov for at indføre godkendelsesprocedurer for varer fremstillet i hhv. Storbritannien og EU. Hvis Storbritannien ønsker at minimere handelshindringer, kræver det, at parterne bliver enige om en mekanisme, der sikrer ækvivalens. Det forudsætter, at Storbritannien accepterer en eller anden for håndhævelsesmekanisme, der skal afgøre tvister, der opstår mellem parterne. Det kunne f.eks. være EU-Domstolen (som Norge, Island og Lichtenstein indirekte er underlagt), et tvistbilæggespanel efter WTO-model (ligesom Ukraine) eller *joint committees* (lige som Schweiz' bilaterale aftaler).¹²

Der vil være behov for at indføre toldbehandling ved grænsen mellem Storbritannien og EU, eller i det irske hav, hvis *backstop*-løsningen kommer til at gælde. Hvis Storbritannien forlader det indre marked og toldunionen, kan man ikke undgå kontrol af varer, der krydser EU's nye ydre grænse. Det gælder f.eks. kontrol med oprindelsesregler, kontrol med produktsikkerhed, fødevarerikkerhed og dyre- og plantesundhed. I EU er der ikke behov for toldprocedurer mellem medlemslandene på grund af de fælles regler på det indre marked og toldunionen, hvor et fælles toldkodeks garanterer ensartet kontrol ved den ydre grænse.

¹² Modeller for fri handel mellem EU og UK efter Brexit, EUU Alm. del EU Note 6, Europaudvalget 2017-18, Lotte Rickers Olesen, 20. november 2017, <https://www.ft.dk/samling/20171/almdel/EUU/eu-note/6/1820662.pdf>.

Teknologi kan bruges til at lave en "light-touch"-grænse i det irske hav, der kan afbøde – men ikke helt fjerne – grænsekontrol. F.eks. ordnes størstedelen af told-deklaration i dag elektronisk. Der er også andre muligheder for at bruge teknologi til at smidiggøre kontrol med varer ved brug af en smart grænse efter Brexit (den såkaldte *smart border 2.0*).¹³ Smart border 2.0 er baseret på internationale standarder og globalt *best-practice* understøttet af avanceret teknologi. *Smart border 2.0* kan bruges til at smidiggøre grænsen:

- Varehandlen mellem Storbritannien og Irland bliver i videst mulig omfang forhåndsgodkendt elektronisk før den fragtes over grænsen såsom tolddeklarationer.
- Gensidig anerkendelse af autoriserede økonomiske operatører (*authorised economic operator*, AEO) for at give lempelser til erhvervsdrivende, der overholder toldregler og -procedurer og er klassificeret som en sikker partner i den internationale vareforsyningskæde. Et AEO-certifikat betyder færre fysiske og dokumentmæssige kontroller af erhvervsdrivendes forsendelser. AEO-systemet anerkender virksomheder som pålidelig handlende og fremskynder toldprocesser. EU har i dag gensidige anerkendelsesaftaler med en række lande om AEO (herunder Norge og Schweiz). Gensidig anerkendelse kræver dog, at den handlende lever op til EU's produktregler, hvilket bliver problematisk, hvis Storbritanniens vælger en praksis, der adskiller sig fra EU's regler.
- Forhåndsregistrering af autoriserede økonomiske operatører og personer, som er en del af et betroet rejseprogram (*trusted traveller programme*), i en screeningsdatabase, som tillader nem passering ved grænseovergange. Mobiltelefoner kan f.eks. blive brugt til at spore registrerede personer ved grænsen.
- Flytning af kontrollen med ikke forhåndsgodkendte køretøjer væk fra grænsen. En inspektionszone væk fra grænsen sikrer kontrol med højrisiko og ikke godkendte varer. Stikprøveundersøgelser på varekontrol foregår også væk fra grænsen. I Norge er der f.eks. en 15 km kontrolzone på hver side af grænse, hvor både norske og svenske myndigheder kan operere. Varer kontrolleres kun af den ene part på vegne af begge landes myndigheder.

¹³ Smart border 2.0 Avoiding a hard border on the island of Ireland for customs control and the free movement of people, Studie til AFCO-udvalget, Europa-Parlamentet, PE596.828, 26. februar 2018, [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/596828/IPOL_STU\(2017\)596828_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/596828/IPOL_STU(2017)596828_EN.pdf)

- Et enstrengt kontaktsystem (*single window*): en informationsudvekslingsplatform mellem den private sektor og offentlige myndigheder i forhold til indberetning af varer til import og eksport og deling af oplysninger.¹⁴
- Teknisk opsyn med grænsen ved brug kameraer og nummerpladeregistrering.
- En teknisk aftale om deling af risikovurderinger mellem irske/EU og britiske myndigheder-

Opretholdelsen af Storbritanniens og Irlands *Common Travel Area* (CTA)¹⁵ kræver etableringen af et betroet rejseprogram for både rejsende og kommercielle chauffører, der krydser grænsen. Dette system kan bruges sammen med biometriske pas og kørekort, der gør brug af radiofrekvens til identifikation. Personer, der er dækket af CTA, kan passere alle grænsekrydsninger. Personer, der ikke er dækket, kan kun passere grænset på særlige krydsninger, hvor der oprettes forskellige baner for personer, der er dækket af CTA, og dem der ikke er. Desuden kan der laves *frequent traveler programs* for personer, der falder uden for CTA.

Nogle af de konsekvenser, der vil være ved Storbritanniens exit fra toldunionen og det indre marked, kan afhjælpes gennem en kombination af teknologiske løsninger, bilaterale aftale om toldsamarbejde, informationsudveksling, gensidig anerkendelse af produktstandarder og fortsat medlemskab af *Common Transit Convention*.

Grænsekontrol handler dog om langt mere end fortoldede varer, oprindelsesregler og efterlevelsen af EU's standarder (såsom sanitære og phytosanitære regler). Det handler også om at kontrollere for smuglervarer, menneskesmugling, ulovlige kopivarer, våben- og narkohandel, stjalne kunstskatte osv.¹⁶ Teknologi kan smidiggøre grænseovergange, men fjerner ikke behovet for grænsekontrol. Så længe Storbritannien vælger at træde ud af toldunionen, er en grænse i det irske hav eller på øen Irland uundgåelig.

¹⁴ Verdens toldorganisation, Single Window Information Store, <http://www.wcoomd.org/en/topics/facilitation/activities-and-programmes/single-window/single-window.aspx> (sidst besøgt 17. september 2018).

¹⁵ Et slags mini-Schengen, der giver britiske og irske borgere ret til at bosætte sig, arbejde uden tilladelse samt til at studere og modtage sociale ydelser i de to lande.

¹⁶ Modeller for fri handel mellem EU og UK efter Brexit, EEU Alm. del EU Note 6, Europaudvalget 2017-18, Lotte Rickers Olesen, 20. november 2017, <https://www.ft.dk/samling/20171/almdel/EUU/eu-note/6/1820662.pdf>.